

Nezaposlenost je velika boljka u Srbiji. Kako pomoći da se što lakše dođe do posla, kakvi su savremeni trendovi po ovom pitanju u Evropi...?!! O ovim i nekim drugim aktuelnim temama govorio je nedavno Pokrajinski sekretar za rad, zapošljavanje i ravnopravnost polova Miroslav Vasin, prilikom predstavljanja Projekta izgradnje Edukacionog centra za obuku nezaposlenih lica u Novom Sadu, na prvom savetovanju klastera Vojvodine.

-Izgradnja Edukacionog centra za obuku i osposobljavanje nezaposlenih lica u raznim veštinama je jedan od naznačajnijih projekata koji će Pokrajinska vlada realizovati u ovom mandatnom periodu – smatra gospodin Vasin i dodaje da za takvu tvrdnju postoje bar četiri razloga.

Prvi razlog je da ako Srbija želi da uđe u EU i prihvati njen sistem vrednosti, ne može to raditi na jedan improvizatorski način. Ne možemo prihvatiti način rada kao što je u zemljama EU, a da za to nemamo osnovne instrumente, alate. Improvizacija, kojoj smo vrlo često skloni, tamo ne prolazi. I ako smo 2002. godine krenuli u prihvatanje tzv. aktivne politike zapošljavanja po modelu EU, onda smo dužni da taj model dovedemo do kraja i stvorimo sve uslove da on može i da funkcioniše. Mi smo velikim naporima pre nekoliko godina uspeli da model evropske politike zapošljavanja uvedemo u praksu u Srbiji. Po njemu nezaposleno lice više nije samo nemi i pasivni posmatrač zbivanja na tržištu, nego je dužno da sarađuje i aktivno učestvuje u traženju posla za sebe. To podrazumeva ne samo odlazak jednom u tri meseca na biro rada, sada Nacionalnu službu za zapošljavanje, radi prijave za dobijanje subvencije, ili neke nadoknade, kao nekada, nego podrazumeva saradnju u prihvatanju obaveza određenih vrsta dokvlifikacija i prekvalifikacija, radi lakšeg zapošljavanja. Aktivnom politikom zapošljavanja urađena je kompletna transformacija zapošljavanja u Srbiji. Suočeni smo sa činjenicom delovanja ekonomske krize u proteklom periodu, veliki broj ljudi je ostao bez posla, ali isto tako je i činjenica da se broj nezaposlenih u Vojvodini u prethodne dve godine nije povećao. Ako je bez posla ostalo najmanje 30.000 ljudi, jasno je da je to nečim nadoknađeno, a nadoknađeno je upravo ovim ogromnim trudom koji ulažemo.

Drugi razlog za postojanje Centra je što on predstavlja krajnju fazu u procesu zapošljavanja. Nema zemlje u Evropi koja nema takve centre. Već na 100 km odavde, u Kečkemetu, postoji prvi takav centar, a takvih ima devet u Mađarskoj. Onda možete misliti na kom smo mi nivou, kada smo kao zemlja slični Mađarskoj i po kapacitetu, broju stanovnika i teritoriji, a nemamo ni jedan Centar za obuku nezaposlenih lica. Samo korak dalje, u Austriji, svaka regija je pokrivena jednim takvim centrom.

Treći razlog je što je Srbija jedna od retkih zemalja koja još uvek nema ustanovljen sistem doživotnog učenja. Kada jednom završite školu, ako ste uredni, disciplinovani i poslušni, vi do penzije nemate problema. Tako je bilo ranije, tako je donekle i sada. Uopšte nije bitno da li pratite nove tehnologije, inovativna znanja u svetu, da li ste u stanju da se poredite sa vašim

kolegom iz Austrije i Nemačke, već je samo bitno ne praviti probleme na poslu. A to je svakako jedan od razloga zaostajanja u mnogim našim granama privrede. Zato se postojeća praksa što pre mora otkloniti i ući u sistem permanentnog učenja tokom čitavog života. Svaki stručnjak u Srbiji će morati da prati inovativna znanja iz oblasti za koju je školovan, da u svakom momentu može da pokaže i nekim sertifikatom i na neki drugi način da je u toku svih zbivanja. To je za nas nešto apstraktno, ali ako pređete granicu bilo koje zemlje EU videćete da je to potpuno normalno. Da bi se to postiglo, mora se doneti zakonodavni okvir, kako za zaposlenog, tako i za poslodavca koji svom zaposlenom mora da omogući usavršavanje i da mu vreme usavršavanja tretira kao plaćeno odsustvo.
Četvrti razlog je što mi nemamo još uvek kvalitetan sistem obrazovanja odraslih. Podsetiću vas na probleme sa kojima se mi suočavamo iz oblasti zapošljavanja. Vrlo često se jednom suvoparnom metodom govori, da u Srbiji ima mnogo nezaposlenih, nekih 750.000 na nivou Republike, od čega je oko 200.000 registrovanih nezaposlenih lica u Vojvodini. Od 200.000 nezaposlenih u Pokrajini, više od polovine ima završenu samo osnovnu školu ili ni nju. I postavljam pitanje, da li postoji neki mađioničar koji može da zaposli sva ta lica, koja nemaju ni elementarno obrazovanje, niti jedno zanimanje? Pa čak, kada nam se danas javi velika potreba sezonskih radnika u poljoprivredi, bez obzira na sve priče o nezaposlenosti, o tome da posla nema, mi ne možemo da skupimo ni jedan autobus od 29.000 nezaposlenih, koliko ih je u Novom Sadu, da rade sezonske poslove. Zbog toga je potreban ovakav jedan centar, koji će im davati u ruke bar neka elementarna znanja, veštine, neki zanat kako bi postali lakše zapošljivi.
Mi smo vrlo lako, obrativši se Austrijskoj agenciji za razvoj, a onda Evropskoj komisiji, došli do sredstava za izgradnju ovakvog jednog edukacionog centra. Trebalo nam je bukvalno pola sata da im objasnimo koliko je bitan ovaj zadatak i da nam odobre pisanje projekata. Srećom imamo kvalifikovane institucije u okviru Vlade Vojvodine, stručnu službu za praćenje i realizaciju projekata, imamo CES – Agenciju za strateška ispitivanja i oni su napravili kvalitetne projekte i nama je za ove delatnosti odobreno preko 900.000 evra (360.000 evra za adaptaciju prostora, 519.000 za nabavku opreme, a preostali iznos za finansiranje prvih godinu dana rada Centra).
Ciljne grupe ovog projekta su nezaposlena lica iz Vojvodine. Centar će biti otvoren uskoro i u svom sastavu imaće dva velika kompleksa. Prvi će biti adaptirana zgrada fabrike Petar Drapšin, gde je prostor obezbedila Vlada Vojvodine. Prostor će imati tri sprata, a treći sprat je predviđen za smeštajne kapacitete od oko 60 mesta. Tu će biti smeštena sva lica tokom obuke, koja nisu u mogućnosti da svakodnevno vraćaju svojim kućama. Ostali deo prostora će biti: informatički kabineti sa kapacitetom od oko 80 mesta, kabineti za učenje stranih jezika, kabineti za obuke u okviru viših informatičkih znanja, i po jedna prostorija za obuke za zanimanja koja se mogu raditi na malom prostoru. U maloj medicinskoj sobi sticaće se osnovna znanja iz medicinske obuke i negovateljstva, jer znamo koliko su preko potrebna zanimanja za pomoć starim i nemoćnim licima. Predviđeni su i kabineti za upoznavanje sa najnovijim vrstama tehnoloških znanja, znanja iz oblasti alternativne energije, višenamenski kabinet sa videoprojektorom... U bivšoj kuhinji ovog preduzeća će biti montirana najsavremenija kuhinjska oprema sa mini pekarom, gde će biti vršena obuka za ovu vrstu zanata i druge deficitarne profesije. Ugostiteljski radnici, kuvari, pekari, konobari su zanimanja sa kojima se posao lako nalazi, čak i u nekim od zemalja Evropske unije.
Drugi deo Centra biće renovirana fabrička hala u okviru kompleksa fabrike Petar Drapšin, gde će biti vršene obuke za metalska zanimanja, bravare, livce, uključujući i rad na cmc opremi... U drugom delu hale će biti obuka za građevinske radnike, koji su takođe deficitarni u Vojvodini. Obuka će se izvoditi po sistemu pravi-ruši, a za rad na visinama predviđen je i specijalni zid za

obuku.
U trećem delu će se vršiti obuka za zanimanja koja su u tom momentu potrebna. To će biti jedna mobilna hala u kojoj će se stalno montirati i demontirati oprema različitih profila.
U okviru Centra će nezaposlenim licima biti pružena mogućnost da se obučavaju za sve vozačke kategorije na kamionima, bagerima, viljuškarima i da polažu ispite za više stepene vožnje, što će im omogućiti da nađu posao u deficitarnom zanimanju vozača... Sve u svemu, ovaj savremeni centar će imati zaista bogate sadržaje, što će biti značajan korak u ovoj oblasti.
Završavajući svoje izlaganje, gospodin Vasin je podvukao da je za uspešnu realizaciju ovog izuzetno značajnog posla, neophodna saradnja sa svima koji mogu da doprinesu da Centar radi što kvalitetnije. Radi toga je Edukativni centar uspostavio tesnu saradnju sa veoma snažnim partnerskim timom u kome su Fakultet tehničkih nauka u Novom Sadu, sve tri Razvojne agencije za Bačku, Banat i Srem u kojima su CES i određene škole strukovnih studija. Kada se na taj spisak partnera doda još i dobra saradnja sa sve većim brojem klastera, kao i da se očekuje uspostavljanje tešnje saradnje sa kooperativama, zadrugama i drugim grupacijama, sigurno je da će postojati vrlo kvalitetna baza za donošenje odluka i planiranje kadrovske politike u Vojvodini, kako bi udruženi, na najefikasniji način postigli zacrtani cilj, a to je iskorenjivanje nezaposlenosti.